

Дисципліна: Соціологічний профайлінг злочинця

Тема. Історичний нарис профайлінгу. Пошук основ профайлінгу.

Лепський Максим Анатолійович, д.філос.н., проф., академік
Української академії наук, науковий керівник «Міжнародного
кримінологічного центру»

2022

Середньовічний досвід лицарської культури у профайлінгу Нового часу

Попередньо зауважимо, що цей досвід мав вплив саме на пануючі прошарки тієї епохи, які навчалися у лицарських орденах та, або в університетах:

1. Розділення було на благородних та простолюдин.
2. «У громадських школах множаться... ті, які з великою кількістю доказів переконують з очевидною причиною розуміння. Їх шляхетність кваліфікується або за **найкращим у суб'єктах, або за безпомилковістю методів**, за допомогою яких вони досліджуються. *Для об'єкта*, надайте перший рівень богослов'ю, метафізиці, побудові елементарних і повітряних регіонів, виробництву та складу людини, короткий світ у тілесному, і великий у силах душі, здатної до розуму, зі свободою волею, зі здатністю до успіхів, заслуг, помилок та покарання, готовий до захисту та атаки, як у бою віч-на-віч, так і з безліччю противників, діючи з математичною наукою, що, якщо не найблагородніша через об'єкт, але є вищою в безпомилковості її засобів, зведених до аргументів, що доводяться.».
3. **Вільні (ліберальні, для душі) науки:** Мова означає граматику: Фігура – риторику. Причина – логіку: Числа – Арифметику. Тон – Музику. Кути – Геометрію. Зірки – астрологію.

Працівничі (фізичні, для тіла) науки: Це: поле, ліс, зброя, ремісник, рани, вовна, судна. Поле означає сільське господарство; Ліс – мистецтво полювання; зброя – озброєння: ремісник – архітектуру; рани – хірургію; шерсть – обробка вовни чи мистецтво ткати; судна – навігацію, судноплавство.

Франсіско Лоренс де Рада Наука об інструменте зброєносця – меча. Наука для лицаря ордена Св.Сантьяго 1705р.

- 3. Наміри діляться на першого та другого типу. Першій – імпульсно (атака) – звідси мистецтво, друге – раціональний навичок – звідси наука.
- 4. «Ці чесноти (твердість духу і великодушність) допускаються і в захисті, і в атаці, тому що той, хто захищає себе сильно і великодушно, залишаючись у небезпеці, і той, хто атакує проти заперечень, щоб досягти завершення. Як наслідок, атака і захист однаково шляхетні, як тільки вони пропорційні справедливому і вірному».
- 5. Наука меча – формує основний навик та інтегрує та універсалізує науку.
- 6. ...(відповідно до порядку доктрини), первісним є визначення, ніж поділ: тому що відповідно до такого порядку, річ спочатку потрібно визначити, лише потім диференціювати (розділити): тому визначення порівнюється з аргументацією». За субстанцією, за причиною, за подією (випадком), за назвою.
- 7. Суттєвий поділ (родовий-видовий): розглядалися як вид, загальне, - тип, як особливий, потім другий суттєвий поділ за випадком – суб'єкт-випадок (за знанням, збігом обставин, успіх та інше), нещасний випадок – суб'єкт (душевний та тілесний), нещасний випадок-нещасний випадок (у дії, як помилки незнання, невігластва, примусового нещастя); розділено за назвою.
- 8. У цілому визначали 5 категорій Порфіріо: вид, тип, різниця, те, що характерне, та нещасний випадок.
- **«Перший спосіб – за якоюсь випадковою ознакою, яка підходить кожному індивідууму якогось типу, наприклад, поранити рухом меча, діагонально чи вертикально тощо. Це є випадковою ознакою, що відповідає індивідуальності типу ріжучої рани, що буде порізом, реверсом тощо.**
- **Другий спосіб - коли якась випадкова ознака підходить тільки для індивідів якогось типу, як фехтувальник/не фехтувальник, вони поєднуються з людиною-суб'єктом цієї науки, і ті, хто її вивчає, використовують це, не тому в ній всі фехтувальники, і все не фехтувальники.**
- **Третій спосіб - коли якась випадкова ознака підходить усьому індивідууму якогось типу, але, з усім цим, він не завжди підходить йому як випад з четвертого кола, який є випадковою ознакою, що відповідає індивідуальності такого випадку. Не завжди підходить індивіду поранення пунтою, яке може бути в іншому, внутрішньому типі.**
- **Четвертий спосіб - коли якась випадкова ознака завжди підходить всьому індивідууму одного типу, згідно здібності, схильності, але не завжди відповідно до необхідності, яка трапляється з людиною при всіх поривах, у яких вона має постійну здатність у силі, але не в безперервному дії, як рухатися та рухати інструмент, з яким він працює, в якому постійна сила.».**

У Новий час пошук
нових основ
наукового визнання
за методом та
предметом

СУЧАСНІ ПРОФІЛЕРИ: МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНА ІСТОРИЧНА ПЕРСПЕКТИВА

- Сучасне кримінальне профілювання, завдяки різноманітній історії, засноване на вивченні злочинів та злочинної поведінки (кримінологія), вивченні психічного здоров'я та хвороб (психологія та психіатрія) та дослідженні речових доказів (судова медицина). У багатьох своїх формах він завжди передбачав визначення кримінальних характеристик для слідчих та судових цілей. Однак обґрунтування цих висновків не завжди було послідовним. Він варіюється від основи статистичної аргументації до вивчення конкретної злочинної поведінки та суб'єктивних інтуїтивних думок, заснованих на особистих переконаннях та досвіді. Саме в такий спосіб ми поділяємо наше історичне дослідження предмета.
- У пошуках витоків: кримінології

Невід'ємною частиною кримінального профілювання є як розуміння походження злочинів, і класифікація злочинного поведінки, соціальних відносин, причин та подій. Це прагнення **підпадає під прапор кримінології**, що вивчає злочинність, злочинців та злочинну поведінку. Кримінологія включає документування фактичної інформації про злочинність і розробку теорій, що допомагають пояснити ці факти.

- Огляд літератури показує, що **три типи кримінологів** перетинаються з теорією кримінального профілювання більше, ніж інші: ті, хто вивчає **фізичні характеристики злочинців**, щоб зробити висновки про характер злочинця, ті, хто вивчає **соціальні відносини, події, ролі і статуси** (наприклад біографічним методом); і ті, хто займається **прикладним кримінальним розслідуванням**.

Фізичні характеристики

ЗЛОЧИНЦЯ

- На початку дев'ятнадцятого століття виникла теорія френології, її засновник Франц Йозеф Галль стверджував, що психічні та духовні здатності можна визначити за формою черепа, оскільки розвиток мозку визначає череп, і, в результаті змінюється сама будова черепа. Він виділяв пізнавальні та афективні здатності людини.
- Його теорія з інтересом була сприйнята І. Гете і О. де Бальзаком. Не на користь вченому пішли його висловлювання про Наполеона як про людину з недостатньою місткістю черепа і позбавленого здатності до філософії (останнє було не далеко від істини). Імператор ініціював експертизу робіт Галля іншим вченим, французом Марі-Жан-П'єр Флурансом, що спеціалізувався на дослідженні нервової системи людини.
- Флуранс спростував твердження Галля про те, що форма мозку відповідає формі черепа. Одночасно над теорією потішалися, що люди можуть народитися з «шишкою релігійності або атеїзму». До сих пір йде дискусія про можливість або псевдонауковість цієї теорії. Але пошук відповідності зон мозку і його функціоналу стало напрямом досліджень.
- Сучасні фізичні дослідження у більшості допомагають знайти злочинця – раніше за малюнками, словесним описом, фотокарткою, на сьогодні - електронного розпізнавання (обличчя, статури, ходи)

Демонстрація Галлем форм черепа і мозку у психологічному лекторіумі.

Фізичні характеристики злочинця

- У цьому ж напрямку відбувався пошук взаємозв'язку схильності людини до злочину і відображення її в рисах обличчя. Цей напрямок став відомий як фізіогноміка, одним з лідерів цього напрямку був Йоганн Лафатер. Він стверджував: «Фізіогноміка – це наука осягнення характеру людини в найширшому сенсі цього слова (тільки не слід змішувати характер з мінливістю долі і його величністю випадком). У найширшому сенсі слова слід розуміти і фізіогномію, і тоді вона означає всі зовнішні характеристики тіла людини, включаючи рухи – з однією умовою: ці рухи тіла і жести повинні давати щось нове для розуміння його характеру».
- В анотації перевидання цієї книги в 2008 році сказано: «Воскрешаючи давню науку фізіогноміку, Лафатер виконував побажання знаменитого англійського філософа Френсіса Бекона. Причому Лафатер був переконаний, що фізіогноміка - це мова янголів, а значить, його праця - ключ до усвідомлення людиною свого вищого «Я» (не випадково Лафатер товаришував з Каліостро)».
- «Випадковість - це мудрість слабких умів і батіг справжнього природознавства, філософії і релігії. Вигнання випадковості з цих трьох областей - велика заслуга мудрості та істини. Вся неспроможність випадковості стосовно фізіогноміки може бути продемонстрована на наступних прикладах».
- Йоганн Лафатер поставив питання про необхідність диференціації проявів в тілі та обличчі різних етапів розвитку; видів відхилень і неповноцінності; схильності і благонабутого характеру як відображення повторення тих чи інших дій, що відображається в зморшках складках і т.п.

- **Етапи розвитку кримінології (за дослідженням Лепського М. 2021)**
- 1. Середньовічна юстиція (з практикою розслідування, у тому числі тортурами).
- 2. «Класичний напрям кримінології», представниками цього напрямку були А. Кетле, Ч. Беккарія, І. Бентам, Р. Оуен. Зокрема, Адольф Кетле (1796-1874) в своїй книзі «Про людину і розвиток її здібностей або досвід соціальної фізики» (1835) доводив, що злочинність, є соціальним процесом і пов'язана з розвитком суспільства, його сталості.
- 3. «Нова школа кримінології» має початок з робіт Чезаре Ломброзо. Первістком у дослідженнях клінічної кримінології був Чезаре Ломброзо, який почав застосовувати щодо злочинців найбільш розвинені методики для свого часу - спочатку антропологічні методи і психології, що формувалася на першому етапі, після, на другому етапі, він прийшов до соціології злочинності та кримінології. Правда в кримінологічній літературі прийнято критикувати його доступні або перекладені роботи, найчастіше роботу «Злочинна людина» 1876 року - написану на етапі антропологічних досліджень автора і таку, що раніше вважається головним твором Ч. Ломброзо.
- 4. Формування «Загальної теорії кримінології» та спеціальних кримінологічних досліджень і дисциплін (30-80 рр. XX ст.), національні кримінологічні школи.
- 5. Розробка диджіталізація, роботизація та штучний інтелект у кримінологічних досліджень 90-і р. XX ст. – сучасний етап).

Значення робіт Чезаре Ломброзо

На першому етапі він робив максималістичні твердження, про те, що всі народжуються злочинцями. Проте, після хвилі критики, він коригував і уточнював їх. Одночасно Чезаре Ломброзо збирав і перевіряв великий масив емпіричних даних з антропології - фізичного, психічного і культурного опису злочинців, причому робилося це на практиці в тюрмах, наприклад на острові Фавіньяна. Пізніше до нього прислали велику кількість фотографій і описів злочинців, часто його емпіричні висновки піддавалися масовій критики, відгуки якої ми бачимо і сьогодні.

Ломброзо розробив **класифікацію злочинців**: 1) природжені злочинці, які є носіями атавістичних рис дикунів або тварин, 2) душевнохворі злочинці, які представляють собою пограничний біологічний вид, 3) злочинці за пристрастю, до яких відносяться політичні маніяки, 4) випадкові злочинці, які, вчинивши злочин раз, ніколи більше його не вчинять. **Надалі антропологічний напрям в кримінології став основою для біологічних і біосоціальних теорій злочинності.**

Серед заслуг Ч. Ломброзо основними є, по-перше, заснування кримінології як науки, по-друге, великий масив емпіричних і клінічних досліджень; по-третє, динаміка досліджень від фізичних якостей індивіда до соціальних умов і характеристик особистості; по-четверте, Ч. Ломброзо був фундатором соціології злочинника, виділив різні категорії злочинців і рівні їх небезпеки для суспільства, залежно злочинів від біотичних і соціальних умов, сезонності і клімату в статистиці; по-п'яте, він заснував наукову школу кримінології.

Його наукові висновки ґрунтуються на вивченні 383 черепів померлих, 3 839 черепів живих людей; всього їм обстежено і опитано 26 886 злочинців, які порівнювалися з 25 447 студентами, солдатами і іншими добропорядними громадянами. Причому Ломброзо вивчав не тільки сучасників, але і досліджував черепа середньовічних злочинців, розкриваючи їх поховання.

- Для обміну думок осіб, які цікавилися кримінальною антропологією, відбулися 4 Міжнародні конгреси: в Римі - в 1885 р., в Парижі - в 1889 р., в Брюсселі - в 1892 р.; четвертий - в Женеві в 1896 р.
- Опонувати Ч. Ломброзо став Густав Ашаффенбург (1866-1944) в книзі «Злочин і боротьба з ним» (1907), професор Гельдельбергського університету, який структурував роботу в трьох розділах: соціальні причини злочину, індивідуальні причини злочину і боротьба зі злочинами, де проаналізував і визначив значення соціально-економічних чинників, культури впливу змінених станів (алкоголізму, наркоманії, ігри і інших чинників) і індивідуально-спадкових факторів при формуванні злочинної поведінки.

Чезаре Ломброзо

Рафаеле Гарофало

Енрико Ферри

Густав Ашаффенбург

- Багато криміналістів з часів Ломброзо робили аналогічні спроби класифікувати та маркувати злочинців та потенційних злочинців на основі інтелекту, раси, спадковості, бідності та інших біологічних факторів чи факторів навколишнього середовища. Серед них є теоретики статури. 1914 року американський аналітик персонажів Джеральд Фосброук опублікував перше видання своєї роботи «Читання характеру за допомогою аналізу рис». У ній він стверджував наступне (Fosbroke, 1938, р. XX):
- У міру того, як ростуть наші тіла та уми, дорослішають і риси нашого характеру. У міру того, як формуються наші характери, розвиваються наші особи, на них значною мірою написана історія про те, які ми є, сильні чи слабкі для тих, хто хоче читати. Наші особи буквально створені нами самими. Природа не суперечить і не бреше. Те, що ми є, відображаємо в наших структурах.
- Робота Фосбрука ґрунтувалася, за його власним зізнанням, на «тридцяти роках спостережень та досліджень» (Fosbroke, 1938, н.е.п. XX). Фосброук вважав, що вивчення фізичних рис людини дозволить виявити його чи її характер.

Німецький криміналіст **Ернст Кречмер** своїми дослідженнями глибоко просунувся у сфері прогнозування. Він припустив, що існує високий рівень кореляції між статурою, типом особистості та кримінальним потенціалом. У 1955 році Кречмер припустив, що існує чотири основні типи статури, ґрунтуючись на непідтвердженому дослідженні 4414 випадків. Типи були такими (Бернард і Волд, 1986, стор. 57-58):

- **лептосомний або астенічний.** Ті, хто високі та худі. Пов'язаний з дрібною крадіжкою та шахрайством.
- **спортивний.** Ті, хто має добре розвинена мускулатура. Пов'язаний із насильницькими злочинами.
- **пiкнiк.** Ті, хто невисокі та товсті. Найчастіше пов'язані зі злочинами обману та шахрайства, але іноді корелюють із насильницькими злочинами.
- **диспластичний або змішаний.** Ті, хто підходить до одного типу статури. Пов'язані зі злочинами проти порядності та моральності, і навіть зі злочинами насильницького характеру.
- Однак теорії Кречмера вважалися надзвичайно сумнівними, тому що він ніколи не розкривав своїх досліджень і не проводилося жодних конкретних порівнянь із незлочинним населенням. Коротше кажучи, він не став би представляти свої результати для будь-якої експертної оцінки, і його підхід був явно ненауковим. У результаті багато хто стверджував, що теорії, породжені його відкриттями, були нічим іншим, як необґрунтованим висновком і кореляцією, що маскуються під науку.
- Цю теорію використовує профайлер Роберт К. Ресслер.

Криміналісти-розслідувачі

Сер Артур Конан Дойл
(1859-1930).

Логіка трапляється
рідко.— Шерлок Холмс у
«Пригоді мідних буків».

Артур Конан Дойл народився Единбурзі 22 травня 1859 року. Він здобув єзуїтську освіту та продовжив вивчати медицину в Медичній школі Единбурзького університету під керівництвом доктора Джозефа Белла у 1877 році. У 1886 році Конан Дойл ділив свій час між медичною практикою і написанням першої розповіді, що започаткувала вигадану кар'єру Шерлока Холмса, «Етюд у багряних тонах», опублікованого в 1887 році.

«Подібно до інших мистецтв, Науку Дедукції та Аналізу можна освоїти лише шляхом довгого і терплячого вивчення, і життя не досить довге, щоб дозволити будь-якому смертному досягти в ньому найвищої можливої досконалості. Перш ніж звернутися до тих моральних та розумових аспектів справи, які становлять найбільші труднощі, нехай дослідник почне з вивчення більш елементарних проблем. Нехай він при зустрічі зі смертним навчиться з першого погляду розрізняти історію цієї людини та ремесло чи професію, до якої він належить. Якою б дитячою не здавалося така вправа, вона загострює здатність до спостереження і вчить, де шукати і що шукати. По нігтях людини, по рукаву пальто, по черевиках, по колінах штанів, по мозолях на вказівному і великому пальцях, за виразом обличчя, по манжетах сорочки — по всіх цих речах покликання людини явно розкривається. Майже неймовірно, щоб усі разом не змогли просвітити компетентного дослідника».

Робота сера Артура Конан Дойля з вигаданою боротьбою зі злочинністю не просто розважала та надихала інших, хоча цього було б достатньо, щоб назавжди вплинути на криміналістику, зокрема на реконструкцію злочинів та кримінальне профілювання; це також мало практичне застосування у своїй роботі крім листа і медицини. Конан Дойл, про якого часто забувають, був головним **архітектором концепції перегляду справ після винесення обвинувального вироку** на початку ХХ ст. і твердо вірить у скасування судових помилок.

[Джордж Ідалджі на суді у 1903 році](#)

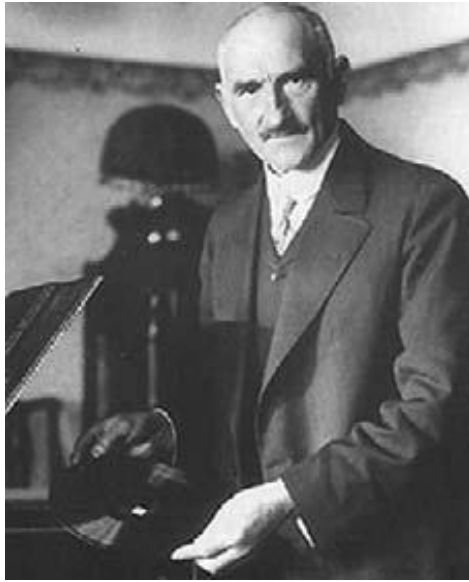
[Навесні 1907 року після публікацій статей Конан Дойля комітет вирішив, що Ідалджі невинний у каліцтві, але все ж таки визнав його винним у написанні анонімних листів.](#)

[Він виявив ймовірного винуватця злочинів \(школяра та підмайстра м'ясника\)](#)

Випадок з Джорджем Ідалджі, індійцем, якого помилково засудили за нанесення каліцтв і вбивство овець, корів та коней. У 1903 році хтось завдав довгих неглибоких порізів тваринам у районі Грейт-Уайрлі у Сполученому Королівстві під покровом ночі, внаслідок чого вони стікали кров'ю. У поліцію були написані анонімні знущальні листи, в яких злочинцем було названо Джорджа Ідалджі, місцевого адвоката з Індії. Ідалджі був заарештований і відбувся суд. Ідалджі був визнаний винним і засуджений до семи років ув'язнення. Проте громадськість обурилася тим, що було допущено несправедливість і що Ідалджі підставили з расових причин.

В 1906 сер Артур Конан Дойл дізнався про справу Ідалджі і був глибоко стурбований обставинами осуду; він розпочав самостійне вивчення фактів. Коли судово-медичні докази та контекст злочинів вказували на причетність Ідалджі, Конан Дойл вирішив просвітлювати громадськість. Британський уряд звернув на це увагу («Справа Джорджа Ідалджі», 2005).

У 1909 році німця на ім'я Оскар Слейтер судили та засудили в Единбурзі за вбивство молотком літньої жінки на ім'я Меріон Гілкріст роком раніше. Гілкріст була забита до смерті, її особисті документи були перериті, а діамантова брошка вкрадена. Цей випадок також привернув увагу Конан Дойла і знову змушений досліджувати. Те, що він дізнався, не вимагало довгих висновків, тільки спостереження та силу невтомної публічності («Справа Оскара Слейтера», 2005)

Оскар Слейтер у своєму будинку

1927 року, зв'язавшись з Конан Дойлом, державний секретар Шотландії наказав звільнити Оскара Слейтера. У результаті апеляція була задоволена

На цьому справа, мабуть, і закінчилася б у 1914 році, але у 1925 році з в'язниці Пітерхед контрабандою було вивезено послання від Оскара Слейтера, безпосередньо адресоване Конан Дойлу. У ньому він благав Конан Дойла не забувати його справу і також зробити останню спробу звільнити його. Натхненний, Конан Дойл знову розпочав лобіювання, написавши всім, кого він знав, у засобах масової інформації та в уряді. У результаті відновленого інтересу журналіст-розслідувач із Глазго на ім'я Вільям Парк опублікував книгу про цю справу, яка довела громадський інтерес до справи Слейтера до апогею. Історія була у кожній газеті.

Хоча у Слейтера справді був невеликий молоток, він був недостатньо великим, щоб завдати тих ран, які отримала міс Гілкріст. Конан Дойл заявив, що судмедексперт на місці злочину заявив, що знаряддям вбивства, мабуть, був великий стілець, з якого капала кров. Конан Дойл також дійшов висновку, що міс Гілкріст сама відчинила двері своєму вбивці. Він припустив, що вона знала вбивцю. Незважаючи на те, що міс Гілкріст та Оскар Слейтер жили поруч один з одним, вони ніколи не зустрічалися. У 1914 році було більше закликів до повторного судового розгляду. З'явилися нові докази. Було знайдено ще одного свідка, який міг підтвердити місцезнаходження Слейтера під час злочину. Крім того, стало відомо, що перед тим, як Хелен Лембі [єдина служниця Гілчиста] назвала Слейтера людиною, яку вона бачила в коридорі в день вбивства, вона дала поліції інше ім'я.

Доктор Йоганн (Ганс) Баптист Густав Гросс (1847–1925)

Ганс Гросс народився 26 грудня 1847 р. у Граці, Австрія. Він вивчав кримінологію та право, став слідчим кримінального суду у Чернівцях. За цей час Гросс на власні очі спостерігав помилки апатічних та некомпетентних слідчих у кримінальних справах, а також виявлення злочинців, зроблене помилковими та упередженими свідченнями очевидців. Він також до болю звик до безперервного потоку оповідань про хибних підозрюваних, очевидців і передбачуваних жертв, які, само собою зрозуміло, ринули в його офіс. Його висновки - оскільки люди за своєю суттю ненадійні, а слідчі часто самі собі найлютіші вороги, необхідний методичний, систематичний спосіб визначення фактів у справі. Невідомо, чи надихали безпосередньо роботи Конан Дойля Гросса, але обидва вони рухалися в тому самому напрямку в один і той же час. У 1893 році, в тому ж році, коли Конан Дойл убив персонажа Шерлока Холмса, Гросс закінчив писати свою основну працю відому як «Система кримінології».

Тисячі всіляких помилок можна було б уникнути, якби люди не засновували свої висновки на передумовах, даних іншими, не приймали за встановлений факт те, що є тільки можливість, або за випадок, що постійно повторюється те, що спостерігалось тільки один раз... Ганс Гросс

Успіх його новаторської книги був, без перебільшення, безпрецедентним історія криміналістики, реконструкції злочинів і кримінального профілювання. Спільнота судово-медичних експертів у тому вигляді, в якому вона існувала, можливо, розпалена і голодна роботами Конан Дойля, з ентузіазмом поглинула «Систему криміналістики». Книга витримала п'яте видання і до 1907 р. була перекладена вісьмома мовами, включаючи французьку, іспанську, датську, російську, угорську, сербську, англійську та японську, причому кожна версія супроводжувалася найвищою мірою прихильною передмовою, написаною сучасником-криміналістом, нетерплячим. , щоб побачити його надрукованим та прийнятим у його відповідній країні.

У таїнстві вбивства, у якому професор Гросс фігурував як криміналіст, **зіграла роль одна крапля крові.**

Біля скляних дверей, що ведуть на внутрішній двір, було виявлено кров. Плями були далеко від жертви; звідси це була кров самого вбивці. Він зупинився на мить подивитися через скляні двері, щоб переконатися, чи можна йти. Ліворуч і біля інших дверей стояв стіл, накритий великою світлою тканиною, що звисала до самої підлоги. Під столом і за тканиною була пляма крові. Як воно виявилось там? На тканині зі столу не було крові. Гросс замислився.

Потім він відчинив другі двері. Потік повітря здув тканину убік. Очевидно, що крапля крові була знесена під стіл, як тільки були відчинені двері. Щоб вийти легко двері природно слід було відкрити правою рукою. Звідси – вбивця має поранитися лівою рукою. Поліції було наказано шукати людину, чия ліва рука була перев'язана. Він був знайдений.

Гросс став професором кримінального права у Чернівецькому університеті, професором кримінології у Празькому університеті, а згодом професором кримінального права у Грацькому університеті. У 1912 році він заснував Музей кримінології, Криміналмузею, в університеті Граца.

Слідчий кейс Г.Гросса

Музей криміналістики ім. Г. Гросса у Грацькому Університеті ім. Карла та Франца(м. Грац, Австрія)

Можливо, батько-засновник сучасного кримінального профілювання Гросс авторитетно писав про важливість ретельного вивчення поведінки злочинця. У «Кримінальному розслідуванні», наприклад, він пропонує різні методи профілювання поведінки вбивць, паліїв, злодіїв, фальшивомонетників і жінок, які помилково повідомляють про зґвалтування, і це лише деякі з них (Gross, 1924). Яскраві приклади його філософії, згідно з якою злочинців можна найкраще зрозуміти через їхні злочини, можна знайти в «Кримінальному розслідуванні», включаючи цей уривок про слідчу корисність *modus operandi* (Гросс, 1924, с. 478):

Майже у кожному випадку злодій залишив найважливіший слід свого пересування, саме спосіб, яким він скоїв крадіжку. Насправді у кожного злодія є характерний стиль або *modus operandi*, якого він рідко відходить і якого він неспроможна повністю позбутися; часом ця відмінна риса така помітна і впадає у вічі, що навіть новачок легко побачить її; але, з одного боку, новачок не вміє групувати, розрізняти чи використовувати те, що він спостерігав, з другого боку, особливий характер процедури який завжди так легко розпізнати

В іншій своїй відомій роботі «Кримінальна психологія» він демонструє ту ж приховану схильність до необхідності кримінального профілювання (Gross, 1968, с. 54–55):

Хіба не відомо, що кожен вчинок є наслідком цілісного характеру діяча? Чи не вважається, що вчинок і характер суть поняття співвідносні і що характер, за допомогою якого вчинок має бути не може бути встановлено лише на підставі акта? ...Кожен окремий вчинок мислимо лише тоді, коли з ним співвідноситься певний характер діяча — певний характер привертає до детермінованих вчинків, інший характер робить їх немислимыми та неспіввідносними з тією чи іншою людиною.

О'Коннелл та Содерман (1935).

У 1935 році перше видання «Сучасних кримінальних розслідувань» було опубліковано співавторами Джоном Дж. О'Коннеллом, заступником головного інспектора Департаменту поліції Нью-Йорка (і деканом поліцейської академії), і Гаррі Содерманом, доктором наук, головою Інституту поліцейських наук юридичного факультету, Швеція. Друге видання відкривається наступною директивою для дослідників (О'Коннелл і Содерман, 1936,):

Знання *modus operandi* злочинців та методів їх затримання, навичок, терпіння, такту, працьовитості та ретельності разом із чуттям, властивим успішному детективу, будуть вічними головними цінностями у детективній роботі.

О'Коннелл та Содерман (1936) дають досить докладні характеристики різних типів злочинців. Що стосується злочину крадіжки зі зломом, вони описують різні характеристики особистості грабіжників горищ, що розбивають вікна, грабіжників магазинів, грабіжників житлових будинків, грабіжників квартир та багатоквартирних будинків, домашніх грабіжників, грабіжників вечерь, нічних грабіжників та різних типів приватних осіб, грабіжники житлових будинків. Щодо злочину злодійства, вони описують різні особистісні характеристики таємних злодіїв, кишенькових злодіїв, шахраїв та кідал. Таку ж увагу вони приділяють різним видам пограбувань та підпалів, у тому числі піроманських.

Вони досліджують не просто типових правопорушників; швидше **вони обговорюють, як вивчення речових доказів та дій правопорушника може призвести до добрих підозрюваних.** Їх акцент, як і раніше, незмінно робиться на розпізнаванні та реконструкції речових доказів.

У своїх посібниках з розслідування вони прямо **вказують на визначення характеристик злочинця за допомогою того, що можна назвати аналізом злочину:** вивчення поведінкових доказів, таких як мотиви, використана зброя, вибрані маршрути, використання транспортного засобу та вилучені речі.

З погляду кримінального профілювання роботи криміналістів-розслідувачів було поєднано з роботами судово-медичних експертів. Можливо, це був наступний логічний перебіг дисциплінарної еволюції. Кримінальне розслідування стало більше займатися збиранням фактів (шляхом опитування та допиту), судово-медичне розслідування було поставлене під прапор речових доказів та криміналістики, а психосоціальні аспекти злочину залишаються переважно прерогативою наук по поведінку.

